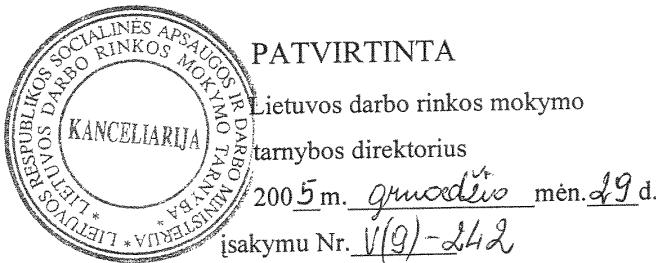

LIETUVOS DARBO RINKOS MOKYMO TARNYBA PRIE
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS

DAILIDĖS MOKYMO PROGRAMA

PROGRAM training of CARPENTER

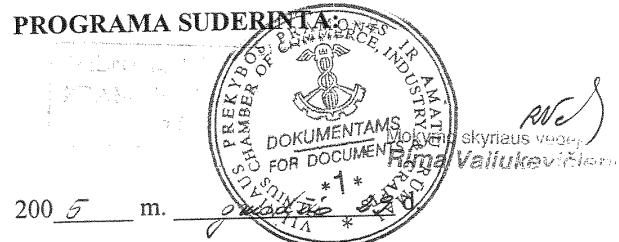
Programos kodas: 262054302

Suteikiama kvalifikacija: dailidė

Mokymosi trukmė: 18 savaitės (720 val.)

Minimalus išsilavinimas: bendras pagrindinis

Amžiaus cenzas: ne mažiau 18 metų

Darbo rinkos profesinio mokymo programų ekspertų komisijos išvados:

Dailidės mokymo programa atitinka darbo rinkos profesinio mokymo programų reikalavimus ir yra finansuojama rengti dailidės darbo rinkos mokymo įstaigose.

Medienos apdirbimo profilio programų
ekspertų komisijos pirmininkas

Eugenijus Algirdas Ramonaitis

2005 m. gruodžio 28 d.

TURINYS

1. Mokymo programos paskirtis, šaltiniai, bendrasis apibūdinimas.....	3 psl.
2. Profesinės veiklos sritys, kompetencijos, mokymo tikslai.....	4 psl.
3. Mokymo planas.....	9 psl.
4. Mokymui ir mokymuisi reikalingos sąlygos.....	10 psl.
5. Atskirų dalykų mokymo programos	
5.1. Įvadas.....	12 psl.
5.2. Brėžinių skaitymas.	13 psl.
5.3. Pastatų dalys.	15 psl.
5.4. Medžiagų pažinimas.	16 psl.
5.5. Dailidžių darbų technologija.....	19 psl.
5.6. Profesiniai skaičiavimai.....	24 psl.
5.7. Darbuotojų sauga ir sveikata.....	25 psl.
5.8. Ekonominių ir darbo teisés žinių pradmenys.....	28 psl.
5.9. Praktinio mokymo mokomosiose dirbtuvėse programa.....	29 psl.
5.10. Praktinio mokymo statybos objekte programa.....	31 psl.
6. Baigiamasis žinių, mokėjimų vertinimas.....	33 psl.

MOKYMO PROGRAMOS PASKIRTIS, ŠALTINIAI, BENDRASIS APIBŪDINIMAS

Pagal Lietuvos darbo biržos įsidarbinimo prognozes, įvairių profilių statybininkų poreikis labai išaugo ir turi tendencijas augti. Šiuo metu labai populiarūs rėstiniai ir karkasiniai medžio pastatai, todėl yra poreikis tradicinės statybų specialybės dailidės.

Dailidės mokymo programa parengta (atnaujinta) remiantis staliaus rengimo standartais ir dailidės mokymo programa, parengta dailidės rengimui darbo rinkos mokymo įstaigose ir pagal reikalavimus šiuolaikiniams dailidei, atsižvelgiant į darbo rinkos pokyčius.

Programos paskirtis – paruošti kvalifikuotą dailidę, gebantį atliliki bendruosius dailidės darbus, paruošti įrangą, reikalingą apdirbtį medienai, pritaikyti šiuolaikines informacines technologijas.

Mokyti dailidės specialybės gali asmenys, sulaukę 18 metų, pasitikrinę sveikatą ir gavę atitinkamą medicininę pažymą.

Bazinis išsilavinimas – pagrindinis siūlomas mokymosi režimas yra 40 akademinių valandų per savaitę, nes mokosi jau suaugę žmonės. Profesinio mokymo programoje – 60-70 % mokymosi laiko sudaro praktinis mokymas.

Mokymosi metu mokiniai įgisi būtinų žinių apie medieną, jos rūšis, savybes, panaudojimo ir pritaikymo galimybes, apie dailidžių darbuose naudojamus darbo įrankius, jų paruošimui keliamus reikalavimus, apie atskirų dailidės darbų atlirkimo technologiją, o taip pat reikalingą apskaičiavimo metodiką, nesudėtingą medinių konstrukcijų ir jų detalių eskizavimą ir brėžinių skaitymą, įgisi labai svarbių darbuotojų saugos ir sveikatos bei aplinkosaugos žinių.

Praktinis mokymas vadovaujantis šia programa vykdomas dviem etapais: pirmas vykdomas pirminių dailidei būdingų darbų mokymas mokomosiose dirbtuvėse ir tik po to statybos objekte prižiūrint instruktoriui lavinami pirmieji mokėjimai ir ugdomi nauji reikalingi dailidei igūdžiai.

Dailidės kvalifikacija suteikiama mokinui, baigusiam visą mokymo programą ir pasiekusiam programoje numatytaus mokymo tikslus. Mokinio profesinio pasirengimo lygis nustatomas pagal kvalifikacinio egzamino, susidedančio iš praktinio bandomojo darbo atlirkimo ir teorinio egzamino. Teorinėms žinioms patikrinti rengiamas testas ar egzamino bilietų klausimai iš visų programoje minimų veiklos sričių.

Sėkmingai baigusieji mokymo kursą asmenys gauna jų profesinį pasirengimą liudijanti valstybės pripažintą antro lygio kvalifikacijos pažymėjimą (lygmuo 2100), atveriantį kelią jiems įsidarbinti statybos firmose, organizacijose arba pradėti savo verslą.

Programą rengė Nijolė Jasulaitienė, profesijos mokytoja, metodininkė

PROFESINĖS VEIKLOS SRITYS, KOMPETENCIJOS, MOKYMO TIKSLAI

VEIKLOS SRITIS – MEDIENOS APDIRBIMAS RANKINIU IR MECHANIZUOTU BŪDU		
Kompetencijos	Mokymo tikslai	Mokymo dalykai
1. Paruošti medieną apdirbimui.	1.1. Žinoti medžių rūšis ir savybes. 1.2. Žinoti medienos ydas. 1.3. Žinoti pjaustinius ir kitas medžiagas. 1.4. Taikyti džiovinimo ir sandėliavimo būdus.	Medžiagų pažinimas. Praktinis mokymas.
2. Matuoti ir žymėti medieną.	2.1. Žinoti matavimo ir žymėjimo priemones. 2.2. Nustatyti užlaidas. 2.3. Gebéti pagal brėžinius atlikti medienos žymėjimo darbus.	Dailidžių darbų technologija. Praktinis mokymas.
3. Atlikti rankinio medienos apdirbimo operacijas.	3.1. Paruošti rankinius medienos apdirbimo įrankius darbui. 3.2. Apdirbtį medieną rankiniais medienos apdirbimo įrankiais. 3.3. Susipažinti su saugiais darbo metodais.	Dailidžių darbų technologija. Praktinis mokymas. Praktinis mokymas.
4. Dirbtį rankiniai elektriniai medienos apdirbimo įrankiai.	4.1. Paruošti rankinius elektrinius medienos apdirbimo įrankius darbui. 4.2. Apdirbtį medieną rankiniai elektriniai medienos apdirbimo įrankiai. 4.3. Susipažinti su darbų saugos reikalavimais.	Dailidžių darbų technologija. Praktinis mokymas. Dailidžių darbų technologija. Praktinis mokymas. Praktinis mokymas.
5. Dirbtį mechanizuoto medienos apdirbimo staklémis ir įrengimais.	5.1. Žinoti medienos apdirbimo staklių paskirtį ir konstrukciją. 5.2. Paruošti stakles ir pjovimo įrankius darbui. 5.3. Apdirbtį medieną staklémis ir įrengimais.	Dailidžių darbų technologija. Praktinis mokymas. Dailidžių darbų technologija. Praktinis mokymas.
6. Mokėti saugiai dirbtį.	6.1. Išmanyti gamybinės sanitarijos, higienos reikalavimus. 6.2. Žinoti saugaus darbo taisykles.	Darbuotojų sauga ir sveikata. Praktinis mokymas.

	<p>6.3. Išmanysti priešgaisrinės saugos ir elektrosaugos reikalavimus.</p> <p>6.4. Išmanysti saugaus darbo su įvairiais medienos apdirbimo įrenginiais reikalavimus.</p> <p>6.5. Suteikti pirmąjį medicinos pagalbą.</p> <p>6.6. Išmanysti ekologines problemas.</p> <p>6.7. Išmanysti darbų saugą statybos aikšteliuje.</p>	
--	--	--

VEIKLOS SRITIS - MEDINIO PASTATO AR JO KONSTRUKCIJŲ STATYBA

1. Įrengti namo medinių karkasą.	1.1. Žinoti eskizų ir darbo brėžinių reikalavimus.	Brėžinių skaitymas.
	1.2. Žinoti nesudėtingų medinių konstrukcijų brėžinius.	
	1.3. Žinoti statybinius brėžinius.	
	1.4. Skaityti brėžinius.	
	1.5. Žinoti pastatų dalis.	Pastatų dalys.
	1.6. Žinoti detalių sujungimą įvairiais sujungimo ir sutvirtinimo būdais į mazgus ir dirbinius.	Dailidžių darbų technologija
	1.7. Žinoti karkasinių sienų įrengimą, tvirtinimo būdus ir medžiagas.	
	1.8. Žinoti tvirtinimo detales, metalinius gaminius ir jų rūšis.	
	1.9. Teisingai įrengti karkasines sienas.	Praktinis mokymas.
	1.10. Naudoti pagalbinius prietaisus, pristatomas kopėčias.	
2. Statyti rėstinius pastatus ir namus iš tašų.	2.1. Žinoti rėstinio pastato ir namo iš tašų elementų tvirtinimo būdus ir medžiagas.	Dailidžių darbų technologija.
3. Įrengti perdenginius.	3.1. Žinoti medinių perdenginių įrengimą.	Dailidžių darbų technologija.
	3.2. Parinkti perdenginių tvirtinimo būdus ir elementus.	Praktinis mokymas.
	3.3. Teisingai įrengti perdenginius.	
	3.4. Naudoti pagalbinius prietaisus, pastovus.	

	3.5. Naudoti kėlimo mechanizmus, krovinių prikabinimo būdus ir signalizavimo sistemas.	
4. Montuoti medines stogo konstrukcijas ir jas apdailinti.	4.1. Žinoti stogo konstrukcijos tvirtinimo detales ir medžiagas.	Medžiagų pažinimas. Dailidžių darbų technologija.
	4.2. Teisingai jungti konstrukcijos elementus į mazgus.	Praktinis mokymas.
	4.3. Sumontuoti stogo elementus.	
5. Įrengti pertvaras.	5.1. Žinoti pverarų įrengimą. Parinkti pertvarų detalių tvirtinimo būdus, medžiagas.	Dailidžių darbų technologija. Praktinis mokymas.
	5.2. Teisingai įrengti įvairias pertvaras.	Praktinis mokymas.
	5.3. Naudoti pagalbinius prietaisus ir medžiagas, pristatomas kopėčias.	
6. Apdailinti paviršius medinėmis dailylentėmis.	6.1. Žinoti dailylenčių tvirtinimo būdus ir medžiagas.	Dailidžių darbų technologija.
	6.2. Teisingai apdailinti paviršius medienos dailylentėmis.	Praktinis mokymas.
	6.3. Žinoti apšiltinimo ir hidroizoliacines medžiagas.	Medžiagų pažinimas. Dailidžių darbų technologija.
	6.4. Naudotis pagalbine įranga.	Praktinis mokymas.
7. Atlikti medinių paviršių apsaugą.	7.1. Žinoti paviršių apsaugos nuo puvimo ir užsidegimo medžiagas.	Medžiagų pažinimas. Dailidžių darbų technologija. Praktinis mokymas.

VEIKLOS SRITIS – LANGŲ, VARTŲ IR DURŲ BLOKŲ MONTAVIMAS.

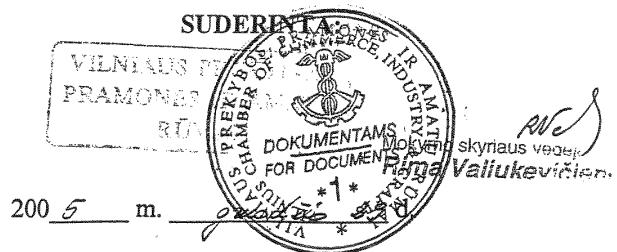
1. Montuoti langų, durų ir vartų blokus.	1.1. Patikrinti gaminių kokybę.	Praktinis mokymas.
	1.2. Žinoti stalių gaminių montavimą į projekcines angas ir užsandarinimą.	Dailidžių darbų technologija.
	1.3. Montuoti stalių gaminius į projekcines angas ir užsandarinti.	Praktinis mokymas.

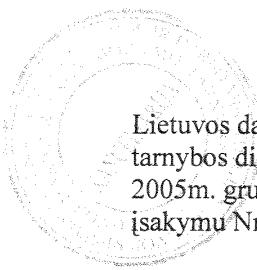
VEIKLOS SRITYS - MEDINIŲ GRINDŲ IR LUBŲ ĮRENGIMAS.

1. Įrengti medines grindis, lubas.	1.1. Žinoti grindų ir lubų įrengimą ir grindjuosčių ir kampukų tvirtinimą.	Dailidžių darbų technologija.
	1.2. Numatyti grindų įrengimo darbų eiliškumą.	Praktinis mokymas.
	1.3. Apskaičiuoti medžiagų kiekį.	Profesiniai skaičiavimai.
	1.4. Įrengti medines grindis ir lubas.	9. Praktinis mokymas.
	1.5. Naudotis pagalbine įranga.	

VEIKLOS SRITIS - MEDINIŲ KLOJINIŲ ĮRENGIMAS IR IŠARDYMAS		
1. Įrengti klojinius.	1.1. Žinoti klojinius pagal numatomos betoninės konstrukcijos matmenis ir formą, medinių klojinių įrengimą ir išardymą. 1.2. Apskaičiuoti medžiagų kiekį. 1.3. Įrengti klojinius ir išardytin.	Dailidžių darbų technologija. Profesiniai skaičiavimai. Praktinis mokymas.
		Profesiniai skaičiavimai.
		Praktinis mokymas.
VEIKLOS SRITIS - DARBO VIETOS PAAUKŠTINIMO PRIEMONIŲ ĮRENGIMAS		
1. Įrengti ir išardytin pastolius ir pastovus.	1.1. Žinoti reikalavimus medinių pastovų ir pastolių pastatymui.	Dailidžių darbų technologija. Darbuotojų sauga ir sveikata. Praktinis mokymas.
	1.2. Teisingai pastatyti pastovus.	Praktinis mokymas.
2. Lipynių įrengimas ir pristatomų kopėčių pastatymas.	2.1. Žinoti reikalavimus lipynių ir pristatomų kopėčių naudojimui. 2.2. Teisingai įrengti lipynes ir pastatyti pristatomos kopėčias. 2.3. Teisingai pagaminti kopėčias pagal brėžinius.	Dailidžių darbų technologija. Praktinis mokymas. Praktinis mokymas.
VEIKLOS SRITIS - MEDINIŲ KONSTRUKCIJŲ IR PASTATŲ REMONTAS		
1. Nustatyti defektus.	1.1. Atpažinti defektus. 1.2. Nustatyti defektų atsiradimo priežastis.	Praktinis mokymas.
2. Parinkti medinių pastatų remonto medžiagas.	2.1. Išmanysti medinių pastatų darbų atlikimą. 2.2. Parinkti remonto medžiagas ir būdus.	Dailidžių darbų technologija. Praktinis mokymas.
3. Pašalinti defektus.	3.1. Pašalinti defektų atsiradimo priežastis. 3.2. Suremontuoti pažeistas gaminių ir pastato dalis. 3.3. Pakeisti sugadintas detales, gaminius ir pastatų elementus.	Dailidžių darbų technologija. Praktinis mokymas.
VEIKLOS SRITIS - DAILIDĖS DARBO ORGANIZAVIMAS		
1. Išmanysti juridinius, ekonomikos ir darbo teisés žinių pagrindus.	1.1. Žinoti darbuotojų teises ir pareigas. 1.2. Išmanysti darbo užmokesčio skaičiavimo principus.	Ekonomikos ir darbo teisés pradmenys.

	1.3. Žinoti LR darbo sutarties sudarymą ir nutraukimą	
	1.4. Išmanyti verslo pagrindus.	

Lietuvos darbo rinkos mokymo
tarnybos direktorius
2005m. gruodžio 29 d.
įsakymu Nr. V(9) - 242

DAILIDĖS MOKYMO PROGRAMA

MOKYMO PLANAS

Programos valstybinis kodas: 262054302

Suteikiama kvalifikacija: dailidė

Mokymosi trukmė: 18 savaičių / 720 val.

Eil. Nr.	Temos pavadinimas	Skiriama valandų				Atskai- tymo forma
		Iš viso	Teorijai	Praty- boms	Mokiniai savarank iškam darbui	
	I. TEORINIS MOKYMAS	168	134	20	14	
1.	Ivadas	2	2	-	-	-
2.	Brėžinių skaitymas	24	12	4	8	Įsk.
3.	Pastatų dalys	6	6	-	-	-
4.	Medžiagų pažinimas	24	20	4	-	KE
5.	Dailidžių darbų technologija	80	68	12	-	KE
6.	Profesiniai skaičiavimai	10	4	-	6	-
7.	Darbuotojų sauga ir sveikata	16	16	-	-	Įsk., KE
8.	Ekonominių ir darbo teisės žinių pradmenys	6	6	-	-	-
	II. PRAKTINIS MOKYMAS	536	-	536	-	
1.	Praktinis mokymas mokomosiose dirbtuvėse	80	-	80		
2.	Praktinis mokymas statybos objekte	456	-	465		KE
	III. BAIGIAMASIS VERTINIMAS	16	8	8	-	
	Iš viso	720	142	564	14	

MOKYMUI REIKALINGOS SĄLYGOS

1. REIKALAVIMAI MOKYMO BAZEI

1.1. Teoriniam mokymui reikalinga:

Kabinetas aprūpintas:

1.1.1. vaizdumo priemonėmis atskiriems mokymo dalykams

- brėžinių skaitymui
- pastatų dalims;
- medžiagų pažinimui;
- dailidžių darbų technologijai;
- profesiniams skaičiavimams;
- darbuotojų saugai ir sveikatai;
- ekonominių ir darbo teisės žinių pradmenims.

1.1.2. daliamaja medžiaga atskiriems mokymo dalykams (užduotys individualiam savarankiškam darbui, medžiagų katalogais, testais),

1.1.3. specialybės darbų literatūra,

1.1.4. projekcine aparatūra (diaprojektorius, grafoprojektorius, vaizdo magnetofonas, multimedija projektorius),

1.1.5. maketais, stendais, vaizdajuostėmis, skaidruolėmis,

1.1.6. dailidžių darbų kortelėmis.

1.2. Praktiniam mokymui mokomosiose dirbtuvėse reikalinga:

- darbastaliai,
- galandimo staklės,
- spec. drabužiai ir asmeninės saugos priemonės,
- patalpos medienai sandėliuoti,
- kolektyvinės saugos priemonės,
- buitinės patalpos,

1.3. Praktiniam mokymui reikalingos medžiagos, įrankiai, įranga.

1. Pjautinė mediena.

2. Rankinio apdirbimo įrankiai dailidžių darbams:

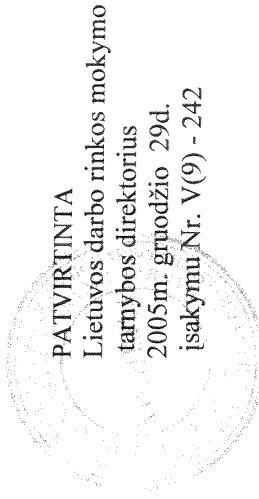
rankinis oblius, kirviai, plaktukai, gręžtuvas, kaltų komplektai ir kiti įrankiai.

3. Elektrifikuoti medienos apdirbimo įrankiai:

juostinis pjūklas medienai, grandininis pjūklas dailidei, frezavimo įrankis, skobimo įrankis.

2. REIKALAVIMAI MOKYMO PERSONALUI

- 1.1. Darbo rinkos profesinio mokymo įstaigų profesijos mokytojai, dirbantys pagal antrojo profesinio išsilavinimo lygio programą, turi būti:
  - įgiję profesinio mokymo programą atitinkančią dalykinę kvalifikaciją aukštesniojoje arba aukštojoje mokykloje;
  - įgiję mažiausiai trejų metų praktinio darbo patirtį mokymo programą atitinkančioje veiklos srityje;
  - įgiję pedagoginę kvalifikaciją darbui su besimokančiais suaugusiais žmonėmis.
- 1.2. Turi dalyvauti kvalifikacijos tobulinimo renginiuose, kurių bendra trukmė per metus yra ne mažesnė kaip dvi savaitės (iš jų ne mažiau kaip 50 % laiko skiriama dalykinei kvalifikacijai tobulinti).
- 1.3. Profesijos mokytojai gamybiniam mokymui, vykdantys praktinį mokymą, turi turėti atitinkamos specialybės profesinę kvalifikaciją ir būti įgiję mažiausiai trejų metų praktinio darbo patirtį mokymo programą atitinkančioje veiklos srityje.
- 1.4. Profesijos mokytojai turi būti atestuoti vadovaujantis darbo rinkos profesijos mokytojų atestacijos nuostatais.

PATVIRTINTA
Lietuvos darbo rinkos mokymo
tarybos direktorius
2005m. gruodžio 29d.
įsakymu Nr. V(9) - 242

ATSKIRU DALYKU MOKYMO PROGRAMOS

1. IVADAS

1. Dalyko paskirtis: supažindinti su mokymo tikslu, dailidės mokymo programa, įsibarbinimo perspektyva.
2. Dalyko ryšys su programos tikslais: tai įvadinis mokomasis dalykas.
3. Dalyko ryšys su kitaais dalykais: Suteikti informacijos apie mokomousių dalykus.
4. Mokymo tikslai, dalyko turinys, valandų skaičius:

Mokymo tikslai	Dalyko mokymo užduaviniai	Dalyko turinys (temų ir potemų pavadinimai)	Valandų skaičius			
			Is viso	Teorija	Praktiniam mokymui	Savarankiškam darbui
Žinoti apie mokymo kursus.	Supažindinti su mokymo tikslais, dailidės mokymo programa.	1. Supažindinimas su mokymo programa, tikslais, dailidės specialybės specifika	2	2	-	-
			Is viso	2	2	-

5. Išklausa įvadą mokiniai pateikia klausimus.

6. Reikalingi materialieji ištakliai ir jų trumpas apibūdinimas.

- 6.1. teorijos mokymo kabinetas.

- 6.2. Techninių priemonių ir iengimų sąrašas:

- video ir audio demonstravimo priemonės
- dailidės mokymo programa

- 6.3. Rekomenduojama literatūra:

1. Avižienis R. Staliaus profesijos įvadas. V., 1997.

2. BRĖŽINIŲ SKAITYMAS

1. Dalyko paskirtis: supažindinti su braižybos pagrindais, eskizais, statybiniuose ir darbo brėžiniais.
2. Dalyko ryšys su programos tikslais: brėžinių skaitymas suteiks bendras žinias apie eskizų ir darbo brėžinių reikalavimus, padės išmokti nubraižyti nesudėtingų medinių konstrukcijų eskizus, skaityti darbo brėžinius.
3. Dalyko ryšys su kitaais dalykais: Brėžinių skaitymo mokomasis dalykas reikalingas norint žinoti pastatų dalis ir išsisavinti dailidžių darbų technologiją.
4. Mokymo tikslai, dalyko turinys, valandų skaičius:

Mokymo tikslai	Dalyko mokymo uždaviniai	Dalyko turinys (temų ir potemų pavadinimai)	Valandų skaičius			
			Is viso	Theorija	Praktiniam mokymui	Savarankiškam darbui
Žinoti eskizų ir darbo brėžinių reikalavimus	Supažindinti su braižybos pagrindais, eskizais ir darbo brėžiniais.	1. Brėžinio reikšmė, linijos brėžiniuose, matmenų žymėjimo taisyklės, masteliai 2. Projekcinės braižybos pagrindai; projekcijų rūšys; ju sudarymo pagrindai. Paprasčiausių figūrų braižymas trijose projekcijose. Detales eskizavimas. Aksonometriniai vaizdai. 3. Pjūvių sąvoka, reikšmė. Sutartiniai pjūvių žymėjimai. Paprasti ir sudetiniai pjūviai; pjūvių braižymas; medžiagų žymėjimas pjūviuose. Kirtimai, nutraukimai. Pjūviai brėžiniuose. Altitudės pjūviuose. 4. Nesudėtingų medinių konstrukcijų eskizavimas. 5. Nesudėtingų medinių konstrukcijų brėžiniuose.	2	2	-	-
Žinoti nesudėtingų medinių konstrukcijų brėžinius.	Supažindinti su nesudėtingų medinių konstrukcijų brėžiniais.	4	2	-	2	4
		4	-	-	4	13

Žinoti statybinius brėžinius.	Supažindinti su statybiniais brėžiniais.	6. Statybiniai brėžiniai.					
Skaityti darbo brėžinius.	Supažindinti su darbo brėžinių skaitymu.	7. Skaityti darbo brėžinius.					
		<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: right; padding-right: 5px;">Iš viso</td> <td style="text-align: center; padding-right: 5px;">24</td> <td style="text-align: center; padding-right: 5px;">12</td> <td style="text-align: center; padding-right: 5px;">4</td> <td style="text-align: left; padding-left: 5px;">8</td> </tr> </table>	Iš viso	24	12	4	8
Iš viso	24	12	4	8			

5. Mokomojo dalyko žinios išskaitomas, jeigu mokiniai sugeba skaityti darbo brėžinius.

6. Reikalingi materialieji ištaklai ir jų trumpas apibūdinimas.

- 6.1. kabinetas, įrankiai, dalomoji medžiaga, užduočių rinkiniai, grafo lakštai, darbo ir statybiniai brėžiniai.
6.2. Techninių priemonių iš išengimų sąrašas:

- grafaprojektorius
  - kompiuteris
  - spausdintuvas
- 6.3. Rekomenduojama literatūra:
1. Avižienis R. Stalių darbai. V. 1997.
  2. Barsukovas P. Statybinė braižyba.V., 1984.

Programą parengę: Nijolė Jasulaitienė, profesijos mokytoja, metodininkė

3. PASTATU DALYS

1. Dalyko paskirtis: šis mokymo dalykas skirtas supažindinti su pastatų dalimis ir jų konstrukcija.
2. Dalyko ryšys su programos tikslais: labai reikšmingas mokymo dalykas profesiniam dailidės rengimui.
3. Dalyko ryšys su kitaus dalykais: labai glaudžiai susietas su dailidės darbu technologija.
4. Mokymo tikslai, dalyko turinys, valandų skaičius:

Mokymo tikslai	Dalyko mokymo uždaviniai	Dalyko turinys (temų ir potemų pavadinimai)	Valandų skaičius			
			Š viso	Teorija	Praktiniams mokymui	Savarankiškam darbui
Žinoti pastatų dalis.	Supažindinti su pastatu dalimis.	1.1. Pastatų klasifikacija. Pamatai. Pastatų klasifikacija pagal paskirtį, ilgaamžiškumą. Pastatų tipai pagal konstrukciją. Pagrindinės pastato dalys. Pamatai, jų paskirtis ir konstrukcija. 1.2. Sienos, perdenginiai. Vidinės ir išorinės sienos, pertvaros. Sienų konstrukcijos. Išorinių ir vidinių sienų ypatumai. 1.3. Stogai. Stogų paskirtis, jų rūšys, konstrukcijos elementai. 1.4. Laiptai, lubos, jų konstrukcijos pagal naudojanamas medžiagias.	1	1	-	-
			Š viso	6	6	-

5. Dalyku įsisavinimas įskaitomas, jeigu mokinys žino pastatų dalis ir jų konstrukcija.

6. Reikalingi materialieji ištakliai ir jų trumpas apibūdinimas.
  - 6.1. Mokymo kabinetas, dalomoji medžiaga, užduočių rinkiniai, darbo brėžiniai.
  - 6.2. Techninių priemonių ir įrengimų sąrašas:
    - grafiprojektorius
    - kompiuteris
    - spausdintuvas

6.3. Rekomenduojama literatūra:

1. Valentinavičius A., Valiūnas B Medinės konstrukcijos V.2000.
2. Prėkėlis R. Ivadas i statybininko profesiją. V, 1997.
3. Nakas A., Gajauskas, Priktaitis. Civilinių pastatų konstrukcijos. V, 1992.

Programą parengė: Programą parengė: Nijolė Jasulaitienė, profesijos mokytoja, metodininkė

4. MEDŽIAGŲ PAŽINIMAS

1. Dalyko paskirtis: suteikti būtinias žinias apie miško medžiagos rūšis, savybes, ydas, medienos pjaustinių charakteristikas, MPP, MDP, klijuotą fanera, stogo dengimo, termoizoliacinės, hidroizoliacinės ir kt. tvirtinimo elementus, apsaugos nuo puvimo ir užsidegimo medžiagas.
2. Dalyko ryšys su programos tikslais: Igis žinių apie daildžių darbams naudojamas medžiagas, jų savybes ir paskirtį.
3. Dalyko ryšys su kitais dalykais: mokymo čaltykas svarbus daildžių darbų technologijos išsavinimui.
4. Mokymo tikslai, dalyko turinys, valandų skaičius:

Mokymo tikslai	Dalyko mokymo užduiniai	Dalyko turinys (temų ir potemų pavadinimai)	Valandų skaičius			
			Is viso	Theorija	Praktiniam mokymui	Savarankiškam darbui
Žinoti medžių rūšis ir savybes.	Supažindinti su medžių rūšimis ir savybėmis.	1.1. Medis ir jo sandara. Medžių rūsys. 1.2. Medienos fizinės savybės: spalva, kvapas, tekstūra, svoris, tankumas, drėgnumas, nuodžiūvis ir brinkimas, rietimasis, pleišejimas. Šilumos, garso, elektros laidumas. 1.3. Medienos mechaninės savybės: stiprumas, atsparumas gniuždymui, lenkimui, tempimui; medienos tamprumas, trapumas, skalumas, kietumas, atsparumas dildimui. Medienos savybės laikyti	1	1	-	-

		metalinius tvirtinimus.
Žinoti medienos ydas	Supažindinti su medienos ydomis	1.4. Technologinės medienos savybės. 1.5. Medienos ydos. Sakos, grybiniai atspalviai ir puviniai. Medieną gadinantys vabalai; plyšiai. Kamieno formos ydos. Medienos sandaros ydos, žaizdos.
Žinoti pjaustinių ir kitas medžiagias.	Supažindinti su pjaustiniu ir kitomis medžiagomis.	1.6. Medienos rūšių ir medienos ydų nustatymas. 1.7. Rastai. Rastų ženkliniamas ir apskaita. Rastų laikymas. Rastų skirstymas pagal kokybę. Kokybės reikalavimai rastams. Medienos pjaustinių, pusrasčiai, ketvirtainiai. Gegnės, grebėstai, kiti pjaustiniai. 1.8. Lentos, tašai, tašeliai. Lentų žymėjimas ir rušiavimas pagal ilgį ir storij. Lentų, tašų ir tašelių skirstymas pagal plotį ir storij. Pjautos miško medžiagos defektai. 1.9. Medinės konstrukcijos ir ruošiniai. Ruošiniai ir gaminiai iš faneros; faneros savybės. Medžio plaušo plokštės, medžio drožilių plokštės. Medžio plokščiu ivairovė ir savybės. 1.10. Susipažinti su medienos pjaustiniuais.
Žinoti stogo konstrukcijos tvirtinimo detales ir medžiagas.	Supažindinti su stogo konstrukcijos tvirtinimo detalėmis ir medžiagomis.	1.11. Ruloninės medžiagos: ruberoidas, tolis, hidroizolas, metaloizolas. Jų gamyba, savybės ir taikymas. 1.12. Laksinės medžiagos: asbocementiniai banguoti ir plokštai lakštai, jų gamyba, savybės. Keraminės, metalinės čerpės ir kitos laksinės medžiagos; jų gamyba ir naudojimas.

Žinoti apšiltinimo ir hidroizoliacines medžiagas.	Supažindinti su apšiltinimo ir hidroizoliaciniems medžiagomis.	1.13.Šiluma ižoliuojančios medžiagos: mineralinė, stiklo vata, poliuretano dervos, putų polistirolas, pakulos, veltinis ir kt. Hidroizoliacines medžiagos. Bitumas. Polymerinės plėvelės, vartojamos dailidžiu darbuose.
Žinoti tvirtinimo detales, metalinius gaminius ir jų rūšis.	Supažindinti su tvirtinimo detalemis, metaliniaisiais gaminiais ir jų rūšimis.	1.14.Tvirtinimo detales. Metaliniai gaminiai: vynys, varžtai, meddraigčiai , sankabos; jų rišys. Durų ir langų apkauštai.
Žinoti paviršių apsaugančias nuo puvimo ir užsidegimo medžiagas.	Supažindinti su paviršių apsaugančiomis nuo puvimo ir užsidegimo medžiagomis.	1.15. Antiseptinės ir antipireninės medžiagos, jų taikymas.
		Iš viso 24 20 4 -

5. Medžiagų pažinimo mokomojo dalyko žinios vertinamos 10 balų sistemoje, žinių tikrinamos pateikiant testus, žodinius klausimus. Vertinimo kriterijai: tai atpažinta medžių rūšis, išvardintos ydos, parinkta mediena ir iš mokomojo dalyko programos klausimų laikomas teorijos egzaminas.

6. Reikalangi materialiniai ištekliai it jų trumpas apibūdinimas.

6.1. Mokymo kabinetas, vaizdinės priemonės, plakatai, medžiagų stendai, dalomojį medžiaga, reklamine įmonių medžiaga, CD diskai su medžiagų aprašymais.

6.2. Techninių priemonių bei įrengimų sąrašas.

- kompiuteris
- grafaprojektorius
- multimedia projektorius

6.3. Rekomenduojama literatūra:

1. Kontrimienė V., Serikiene B. Medžiagu mokslas PHARE 1998 m.
2. Morkevičius A. Medienos medžiagos. V, 2001.
3. Kuksovas V. Kuksovas J. „Medžiagų mokslas staliams ir dailidėms“ V, 1984.
4. Morkevičius A Papreckis B. Mediena ir jos gaminiai V., 2004.

Programą rengę Nijolė Jasulaitienė, profesijos mokytoja, metodininkė

5. DAILIDŽIŲ DARBŲ TECHNOLOGIJA

1. Dalyko paskirtis: Supažindinti su dailidžių darbo įrankiais, jų paskirtimi bei paruošimu darbui, medienos apdirbimo rankiniai ir mechanizuotiems dailidžių darbais statyboje, jų atlikimo technologija.
2. Dalyko ryšys su programa: Mokomasis dalykas suteikia reikalingas žinias dailidžių darbų išsavinimui ir dailidės kvalifikacijos išgijimui.
3. Dalyko ryšys su kitais dalykais: Tai pagrindinis mokomasis dalykas, mokant dailides ir geras mokomojo dalyko išsavinimas labai svarbus atliekant praktinius dailidžių darbus.
4. Mokymo tikslai, dalyko turinys, valandų skaičius:

Mokymo tikslai	Dalyko mokymo užduaviniai	Dalyko turinys (temų ir potemų pavadinimai)	Valandų skaičius			
			Š viso	Teorija	Praktiniam mokymui	Savarankiškam darbui
Žinoti matavimo ir žymėjimo priemonės.	Supažindinti su matavimo ir žymėjimo priemonėmis.	1.1. Žymėjimo darbai. Medienos žymėjimo įrankiai: ruletė, metras, kampainis, gulsčiukas. Medienos žymėjimo būdai.	2	1	1	-
Paruošti rankinius medienos apdirbimo įrankių darbui paruošimu.	Supažindinti su rankinių medienos apdirbimo įrankių darbui paruošimu.	1.2. Medienos pjovimo įrankiai. Rankiniai pjūklai. Juostiniai ir diskinių pjūklai. Elektrifikuoti pjūklai. Pjūkai skersiniams ir išilginiam pjovimui.	2	1	1	-
		1.3. Pjūklų paruošimas darbui. Juostinių pjūklų ruošimas atsižvelgiant medienos kietumą. Pjūklų dantų lyginimas, atlenkimasis, galandimas. Dantų galandimo būdai ir technologija.	2	2	-	-
		1.4. Diskinių pjūklų paruošimas. Dantų atlenkimasis ir galandimas. Pjūklų tvirtinimas ir išbandymas.	2	2	-	-
		1.5. Medienos obliavimo įrankiai. Obliavimo paskirtis. Rankiniai ir	2	2	-	-

	elektriniai obliai. Oblių ruošimas darbui.			
Apdirbtį medieną rankiniaiems medienos apdirbimo įrankiai.	<p>1.6. Skylių kalimas. Medienos žymėjimas. Skylių kalimas rankiniaiems daildžių kaltais ir elektriniaiems kaltais. Kaltų ruošimas darbui. Rankinio kalto paruošimas darbui; lizdų kalmas.</p> <p>1.7. Tašymo įrankiai ir būdai. Medienos tašymas pagal linijas. Tašymo technologija.</p> <p>1.8. Medienos pjovimo defektai; juų atsiradimo priežastys.</p> <p>1.9. Medienos pjovimas. Pjovimas pagal linijas ir šablonus. Medienos parinkimas pjovimui. Skersinis ir išilginis pjovimas.</p> <p>1.10. Medienos obliavimas; būdai ir technologija. Obliavimo defektai. Obliaus paruošimas darbui ir obliavimas.</p> <p>1.11. Rankiniai ir elektriniai gražtai; juų ruošimas darbui. Gražto galandimas, skylių gręžimas.</p> <p>1.12. Skersinio medienos pjovimo staklės. Konstrukcija, paruošimas darbui.</p> <p>1.13. Išilginio medienos pjovimo staklės. Konstrukcija, paruošimas darbui.</p> <p>1.14. Obliavimo staklės. Staklių konstrukcija. Paruošimas darbui.</p> <p>1.15. Obliavimo pagal storį staklės. Konstrukcija. Paruošimas darbui.</p> <p>1.16. Grežimo staklės. Konstrukcija. Paruošimas darbui.</p> <p>1.17. Sujungimo būdai. Medienos jungimas viniumis, varžais, meddraigčiais.</p> <p>1.18. Medienos sudurimas ir suleidimas (kaisčiai, užkaitias, dygias, laidomis).</p>	2	2	-
Paruošti rankinius elektrinius medienos apdirbimo įrankius darbui.	Supažindinti su rankinių elektrinių medienos apdirbimo įrankių paruošimu.	2	1	-
Žinoti apdirbimo staklėmis paskirtį ir konstrukciją.	Supažindinti su apdirbimo staklių paskirtimi ir konstrukcijā.	4	2	-
Žinoti detalijų sujungimą ivairiais sujungimo ir sutvirtinimo būdais į mazgus ir dirbinius.	Supažindinti su detalijų ivairiais sujungimo ir sutvirtinimo būdais į mazgus ir dirbinius.	2	1	-
		2	2	-

		1.19. Rastų ir tašų kampinių sujungimai.	2	2	-	-
		1.20. Medinių elementų klijavimas. Klijų ruošimas. Medienos ruošimas klijavimui. Reikalavimai klijuočiems paviršiams. Klijavimo defektai.	2	2	-	-
Žinoti paviršių apsaugos nuo puvimo ir užsidegimo medžiagas.	Supažindinti su paviršiu apsaugančiomis nuo puvimo ir užsidegimo medžiagomis.	1.20. Medinių konstrukcijų ilgaamžiškumo pratesimo būdai: džiovinimas, dažymas, impregnavimas. Apsauga nuo puvimo, vabzdžių, grauzikų, ugnies.	2	2	-	-
Žinoti rėstinių pastato elementų tvirtinimo būdus ir medžiagas.	Supažindinti su rėstiniu pastato ir namo iš tašų elementų tvirtinimo būdais ir medžiagomis.	1.21. Medinių pastatų konstrukcijos. Bendros žinijos apie medinių namų ir pastatų montavimą.	2	2	-	-
Žinoti pertvarų įrengimą.	Supažindinti su pertvarų įrengimu.	1.22. Medinės konstrukcijos, gaminiai, detalės. Konstrukcijų mazgai.	2	2	-	-
Žinoti karkasinių sienų įrengimą.	Supažindinti su karkasinės sienos įrengimui.	1.23. Medinių konstrukcijų elementų gamyba. Reikalavimai gaminamiems elementams.	2	2	-	-
		1.25. Pertvarų įrengimas. Pertvarų rūšys ir konstrukcijos. Medinių pertvarų įrengimo technologija.	2	2	-	-
		1.26. Karkasiniai – skydiniai pertvarų įrengimai.	2	2	-	-
		1.27. Karkasinės sienos įrengimas. Statramsičių pastatymas, tvirtinimas. Išorinės ir vidinės sienos. Sienų apdaila. Karkasinės sienos elementai.	3	3	-	-
Žinoti medinių perdenginių įrengimus.	Supažindinti su medinių perdenginių įrengimui.	1.28. Medinių perdengimų įrengimams. Reikalavimai perdengimams.	2	2	-	-
Žinoti stogo konstrukcijos tvirtinimo detales ir medžiagas.	Supažindinti su stogo konstrukcijos tvirtinimo detalemis ir medžiagomis.	1.29. Stogų įrengimas. Stogų konstrukcijos ir elementai. Stogų rūšys: vienšlaičiai, dvilaičiai ir keturišlaičiai stogai. Gegnių ir grebestų montavimas. Stogų dangos dengimas.	2	2	-	-
Žinoti reikalavimus	Supažindinti su reikalavimais	1.30. Inventoriuojant pastovai, pastoliai,	2	2	-	-

pastovų ir pastolių pastatymui.	pastovų ir pastolių pastatymui.	lipynės ir kopėčios. Pastovų ir pastolių pastatymas, tvirtinimas.
Žinoti dailylenčiu tvirtinimo būdus ir medžiagas.	Supažindinti su dailylenčiu tvirtinimo būdais ir medžiagomis.	1.30. Dailylenčiu tvirtinimas, būdai. Apšiltinamojo sluoksnio naudojimas.
Žinoti medinių grindų ir lubų įrengimą, grindjuosčių ir kampukų tvirtinimą.	Supažindinti su medinių grindų ir lubų įrengimu, grindjuosčių ir kampukų tvirtinimu.	1.31. Medinių grindų ir lubų įrengimas.
Žinoti reikalavimus lipynių ir pristatomų kopėčių naudojimui.	Supažindinti su reikalavimais lipynių ir pristatomų kopėčių naudojimui.	1.32. Lipynių įrengimas. Reikalavimai pristatomoms kopėčioms.
Žinoti montavimą į projektines angas ir užsandarinimą.	Supažindinti su projektinių angų montavimu ir užsandarinimu.	1.33. Langų, durų ir vartų blokų montavimas. Bloku tvirtinimas, sandarinimas. Langų ir durų rūsys gyvenamiesiems namams.
Žinoti apšiltinimo medžiagas ir būdus.	Supažindinti su apšiltinimo medžiagomis ir būdais.	1.34. Pastatų apšiltinimas. Apšiltinimo medžiagu tvirtinimas.
Žinoti medinių grindų ir lubų įrengimą, grindjuosčių ir kampukų tvirtinimą.	Supažindinti su medinių grindų ir lubų įrengimu ir grindjuosčių ir kampukų tvirtinimu.	1.35. Grindų klojimas. Grindų rūsys ir konstrukcijos. Pagrindas, tapstluoksnis, danga. Gulekšnių pastatymas. Grindys iš lentų ir parketlenčių ir kt. Lubų įrengimas.
Žinoti klojinius pagal numatomas klojinių konstrukcijos matmenis ir formą, medinių klojinių įrengimą ir išardymą.	Supažindinti su numatomų klojinių konstrukcijų matmenimis ir forma, medinių klojinių įrengimu ir išardymu.	1.36. Klojinių įrengimas. Klojinių rūsys. Skydų klojiniams gamyba. Klojinių konstrukcija. Medinių klojinių surinkimas. Klojinių ir pastolių išardymas.
Išmanyti medinio pastato remonto darbų atlikimą.	Supažindinti su medinio pastato remonto darbų atlikimu.	1.37. Medinio pastato remontas: sugadinutų detalių pakeitimas.
		Is viso
	80	68
		12

5. Vertinimo forma ir kriterijai

Mokojojo dalyko išsavinimas vertinamas 10 balų sistemoje, laikant kvalifikacijų egzaminą.

Vertinimo kriterijai – tai išvardinti rankiniai elektriniai medienos apdirbimo įrankiai, apibūdinta staklių paskirtis ir konstrukcija, paaiškinti veiksniai neigiamai veikiantys medienos apdirbimo kokybę, nustatyti ir aprašyti restinių pastatų, tašų elementai, sujungimo būdai, aprašyta medinių pastatų ir statinių montavimo ir ižengimo technologija, apibūdintos stogo konstrukcijos tvirtinimo elementai ir detalės, išvardintos ir apibūdintos stogo apšiltinimo medžiagos.

6. Reikalingi materialiniai ištekliai it į jų trumpas apibūdinimas.
  - 6.1. Teorijos mokomasis kabinetas,
  - 6.2. Vaizdinės priemonės, (plakatai, įrankiai, modeliai, gaminiai, technologinės kortelės, darbo ir surinkimo brėžiniai, dalomoji medžiaga, video audio demonstravimo priemonės, demonstracinė medžiaga).
- 6.3. Rekomenduojama literatūra:
  1. Kreindlinas L. Stalių ir dailidžių darbai. M., 1996.
  2. Avižienis R. Stalius profesijos išvadas. V., 1997.
  3. Valentimavičius A. Valiūnas B. Medinės konstrukcijos. V., 2000.
  4. Galkauskas K. Medžio technologijos. K., 2001.
  5. Gaminiai katalogai.
  6. Parodu medžiaga.

Programą rengė Nijolė Jasulaitienė, profesijos mokytoja, metodininkė

6. PROFESINIAI SKAIČIAVIMAI

1. Dalyko paskirtis: lavinti bendrasias kvalifikacijas ir išmokininti mokinius apskaičiuoti būtiną medienos ar pjautinių kiekjų atitinkamieims dailidės darbams.
2. Dalyko ryšys su programa: dalyko įsisavinimo reikalangas dailidės profesiniam rengimui.
3. Dalyko ryšys su kitaus dalykais: mokomasis dalykas reikalingas atliekant praktinius darbus.
4. Mokomo tikslai, dalyko turinys, valandų skaičius:

Mokymo tikslai	Dalyko mokymo užduviniai	Dalyko turinys (temų ir potemų pavadinimai)	Valandų skaičius			
			Š viso	Teorija	Praktiniam mokymui	Savarankiškam darbui
Žinoti pastatų dalis ir apskaičiuoti medžiagų kiekį.	Supažindinti su pastatu dalimis ir medžiagų kiekio apskaičiavimu.	1.1. Pastatų daliių, dirbiniių plotų, turių ir medžiagų sąnaudų matematiniai skaiciavimai. Skaiciavimų metodika.	4	2	-	2
		1.2. Medžiagų sąnaudų statybos objekto apvérinimui skaiciavimas. Medžiagų skaiciavimas požemininių klojininių irengimui.	1	-	-	1
		1.3. Medžiagų skaiciavimas antžeminių klojininių irengimui.	1	-	-	1
		1.4. Medžiagų sąnaudų skaiciavimas grindims, pertvaroms, karkasams, sienoms ir kt.	4	2	-	2
		Š viso	10	4	-	6

5. Vertinimo forma ir vertinimo kriterijai. Dalyko įsisavinimas vertinamas pagal praktines užduotis 10 balų sistemoje. Vertinimo kriterijai:
paskaičiuotos medžiagų sąnaudos.
6. Reikalingi materialiniai ištekliai ir jų trumpas apibūdinimas.
  - 6.1. Teorinio mokymo kabinetas
  - 6.2. Vaizdines priemonės (darbo ir surinkimo brėžiniai, dalomojį medžiagą, užduotys,
  - 6.3. Literatūra
    1. Rastų normavimo techniniai duomenys ir jų pjovimo sąstatai.
    2. Pagrindinių ir pagalbinų medžiagų gamybinių sunaudojimo normos stalų gaminiams.

Programą rengė Nijolė Jasulaitei, profesijos mokytoja, metodininkė

7. DARBUOTOJŲ SAUGA IR SVEIKATA

1. Dalyko paskirtis: Supažindinti su darbu saugos organizavimu, išaiškinti gamybinio traumatizmo ir nelaimingų atsitikimų dailidės darbe priežastis, darbo higienos, elektrosaugos bei priešgaistrinės saugos reikalavimus darbo sąygoms ir aplinkai, aplinkosaugos reikalavimų svarbą.
2. Dalyko ryšys su programa: Mokomasis dalykas padės besimokančiajam išvengti nelaimingų atsitikimų.
3. Dalyko ryšys su kitaais dalykais: Mokomasis dalykas vienas iš svarbiausių atliekant praktinius darbus.
4. Mokymo tikslai, dalyko turinys, valandų skaičius:

Mokymo tikslai	Dalyko mokymo uždaviniai	Dalyko turinys (temų ir potemų pavadinimai)	Valandų skaičius			
			Is viso	Teorija	Praktiniam mokymui	Savarankiškam darbui
Žinoti saugaus darbo taisyklės.	Supažindinti su saugaus darbo taisyklėmis.	1.1. Darbuotojų sauga ir sveikata, jos esmė, organizavimas ir ištatymai. Pagrindiniai darbų saugos uždaviniai. Darbu saugos organizavimas įmonėse ir šalyje. Darbų saugos reikalavimų ir normų vykdymo kontrolė. Darbo inspekcijos funkcijos. Darbuotojų mokymas, instruktžai ir pan. 1.2. Gamybinis traumatizmas, nelaimingi atsitikimai. Pagrindinės žinios apie traumatizmą. Traumatizmo priežastys. Supratimas apie pavojų keliančius įrenginius. Nelaimingų atsitikimų tyrimas. Saugaus darbo plakatai, išpejamių užrašai. Mechanizmu, irangos eksploatacija.	2	2	-	-
			2	2	-	-

Išmanyti priešgaisrinės saugos ir elektrosaugos reikalavimus.	Supažindinti su priešgaisrinės saugos ir elektrosaugos reikalavimais.	1.3. Elektrosauga. Elektros srovės pavojingumas. Priešgaisrinė sauga. Gaisrų kilimo priežastys. Lengvai degiję, gaisrus, sprogimus sukeliančių medžiagų sandėliavimas. Apsaugos priemonės ir saugus darbas aikšteliuje, panaudojant ugnį. Rūkymo vietų įrengimas. Priešgaisriniai ir gaisrus gesinimo postai, priešgaisrinė įranga, ištaisai ir signalizacija. Cheminės gaisrų gesinimo priemonės ir naudojimosi jomis reikalavimai. Reikalavimai gaisrui pavojingoms vietoms. Gaisrų gesinimo būdai. Darbininkų dalyvavimas vykdant gaisrų gesinimą. Atsakomybė už priešgaisrinę gesinimą.	2	2	-	-
Išmanyti saugaus darbo su įvairiais medienos apdirbimo įrenginiaiis reikalavimus.	Supažindinti su saugaus darbo su įvairiais medienos apdirbimo įrenginiaiis reikalavimais.	1.4. Darbu sauga dirbant rankiniu ir mechanizuotais įrankiais. Irankių priežiūra. Mechanizuotiems įrankiams keliami reikalavimai.	2	2	-	-
Suteikti pirmąją medicinos pagalbą.	Supažindinti su pirmosios medicinos pagalbos suteikimu.	1.5. Pirmosios medicininės pagalbos suteikimas nukentėjusiui.	2	2	-	-
Išmanyti gamybiniės sanitarijos, higienos reikalavimus.	Supažindinti su gamybiniės sanitarijos, higienos reikalavimais.	1.6. Darbo higiena. Gamybinių kenksmingos salygos. Darbo vietas apšvietimas ir jo reikšmė žmonių sveikatai. Oro salygybų įtaka žmogaus organizmui. Darbo ir polsio režimas, vykdant statybos darbus. Individualios saugos priemonės. Spec. rūbų ir spec. avalynės išdavimino normos, naudojimosi reikalavimai. Darbas šaltu paros laiku, nekurenamose patalpose. Darbas veikiant aukštais temperatūrai, dulkėmis, duju koncentracijai. Vibracijos poveikis žmogaus organizmui, triukšmo poveikis, profilaktinės	2	2	-	-

		priemonės. Buitinės patalpos, jų iрengimas statyboje. Darbininko asmeninė higiena. Geriamas vanduo statybos aikštelėje. Medicininis aptarnavimas statybos objektuose. Pirmoji pagalba nelaimingu atsitikimu arvejais.			
Išmanyti ekologines problemas.	Supažindinti su ekologiniemis problemomis.	1.7. Dabartinės ekologinės problemas (šalyje, regione, konkrečioje vietovėje). Oro, vandens užterštumo pavojai žmogaus sveikatai. Ekologinių problemų sprendimas atitinkamos profesinės veiklos sféroje.	1	1	-
Žinoti darbų saugą statybos aikštelėje.	Supažindinti su darbų sauga statybos aikštelėje.	1.8. Pavojingos zonoje statybos aikštelėje. Ju žymėjimas, aptvėrimas. Aptvėrimų rūšys, iрengimas. Darbų sauga dirbant aukštyje. Pastoliai, lipynės, kopėčios, jų konstrukcija ir iрengimas.	3	3	-
		Iš viso	16	16	-

5. Mokymo dalyko įsisavinimas vertinamas 10 balų sistemoje, išskaita ir kvalifikaciniu egzaminu, vertinimo kriterijai įsisavintos žinioms, kurios patiekiamos egzamino metu ir praktiniu mokymo metu.

6. Reikalingi materialiniai ištekliai ir jų trumpas apibūdinimas.

6.1. Teorinio mokymo kabinetas; kompiuteris; grafaprojektorius.

6.2. Vaizdinės priemonės (dalomoji medžiaga, plakatai, iрspėjamieji ženklai)

6.3. Literatūra:

1. Norminių aktų rinkinys žmonių sauga darbe.

2. Vidaus tvarkos taisyklės. Darbų saugos instrukcijos.

3. M. Tolstojo „Saugumo technikas ir priešgaismės priemonės statyboje.

Programą rengė Nijolė Jasulaitienė, profesijos mokytoja, metodininkė

8. EKONOMINIŲ IR DARBO TEISĖS ŽINIŲ PRADMENYS

1. Dalyko paskirtis: Lavinti bendrašias mokinio kvalifikacijas. Suteikti žinias apie darbo sutarties išstatymą, darbo užmokesčių.
2. Dalyko ryšys su programos tikslais: mokomasis dalykas padės organizuoti savo darbinę veiklą, įgijus dailidės kvalifikaciją.
3. Dalyko ryšys su kitaus dalykais: Šis mokomasis dalykas yra naudingas pačiam besimokančiajam.
4. Mokymo tikslai, dalyko turinys, valandų skaičius:

Mokymo tikslai	Dalyko mokymo uždaviniai	Dalyko turinys (temų ir potemų pavadinimai)	Valandų skaičius			
			Iš viso	Teorija	Praktiniam mokymui	Savarkiškam darbui
Žinoti LR darbo sutarties išstatymus.	Supažindinti su LR darbo sutarties išstatymais.	1.1. Lietuvos Respublikos Bedarbių rémimo išstatymas. Respublikos piliečių užimtumo teisės, garantijos. Bedarbiai. Socialinės garantijos nedirbantiems piliečiams. Lietuvos darbo birža. Lietuvos Respublikos Darbo kodeksas. Darbuotojas; darbdavys. Darbo sutarties sąlygos, turinys. Darbo salygų pakeitimams.	1	1	-	-
Žinoti darbuotojų teises ir pareigas.	Supažindinti su darbuotoju teisėmis ir pareigomis.	1.2. Kolektivinių sutarčių, atstogų, pajamų garantijų išstatymai. Apmokejimas už darbą.	1	1	-	-
Išmanyti darbo užmokesčio skaičiavimo principus.	Supažindinti su darbo užmokesčio skaičiavimo principais.	1.3. Darbo užmokesčio fondas, jo paskirstymas. Darbo užmokesčio minimumas; vidutinis darbo užmokesčis; mokesčiai	1	1	-	-
Išmanyti verslo pagrindus.	Supažindinti su verslo pagrindais.	1.4. Imoniu tipai, ių tikslai, teisės, išstatai, steigimas ir likvidavimas. imonės bankrotas. Verslo organizavimas.	2	2	-	-
		1.5. Imoniu pelnas, jo paskirstymas. Pelno mokesčiai, dividendai.	1	1	-	-
		Iš viso	6	6	-	-

5. Mokymo dalyko išsisavinimas vertinamas žodžiu patenkiant klausimus, vertinimo kriterijai išsisavintos žinios.

6. Reikalingi materialiniai ištekliai ir jų trumpas apibūdinimas.
- 6.1. Teorinio mokymo kabinetas; kompiuteris; grafaprojektorius.
- 6.2. Vaizdinės priemonės, dalomoji medžiaga, grafolakštai.
- 6.3. Literatūra:
  1. Norminių aktų rinkinys
  2. Žmonių sauga darbe.
  3. Verslo pradmenys.
  4. Skarbalius D. Ekonomikos žinių pagrindai. - V., 2000.

Programą rengė Nijolė Jasulaitienė, profesijos mokytoja, metodininkė

PRAKТИНИС МОКЫМАС

ПРАКТИНИО МОКЫМО МОКОМОСИОSE ДИРБТУВЕСЕ ПРОГРАМА

1. Praktinio mokymo vykdomo mokymo įstaigoje paskirtis: pradeti formuoti pirminius dailidės darbo įgūdžius, taikant igytas teorines žinias praktiskai..
2. Mokymo tikslai, darbų užduotys, vertinimo kriterijai, valandų skaičius:

Mokymo tikslai	Praktinio mokymo turinys			Valandų skaičius
	Tenu pavadinimai	Darbų užduotys	Kompetencijų vertinimas	
Gebeti pagal brėžinius atlikti medienos žymėjimo darbus.	Žymėjimo darbai.	Supažindinti su žymėjimo darbais.	Geba atlikti žymėjimo darbus.	4
Nustatyti užlaidas.	Užlaidų nustatymas	Supažindinti su užlaidomis.	Geba nustatyti užlaidas.	2
Atpažinti medienos ydas.	Medienos ydos.	Atpažinti medienos ydas.	Geba pažinti medienos ydas.	2
Taikyti džiovinimo ir sandėliavimo būdus.	Medienos džiovinimas ir sandėliavimas.	Džiovinti ir sandėliuoti medieną.	Geba džiovinti ir sandėliuoti medieną.	4
Paruošti rankinius medienos apdirbimo įrankius.	Rankinių įrankių paruošimas.	Paruošti rankinius įrankius.	Geba paruošti rankinius įrankius.	4

Apdirbtį medieną rankiniais medienos apdirbimo įrankiais.	Medienos apdirbimas rankiniai s įrankiais.	Apdirbtį medieną rankiniai š įrankiais.	Geba apdirbtį medieną rankiniai š įrankiais.
Susipažinti su saugais darbo metodais.	Saugaus darbo instruktažas.	Supažindinti su saugaus darbo instrukcija.	Žino saugaus darbo metodus.
Paruošti rankinius elektrinius medienos apdirbimo įrankius darbui.	Rankinių elektrinių įrankių paruošimas.	Paruošti rankinius elektrinius įrankius.	Geba paruošti rankinius elektrinius įrankius.
Apdirbtį medieną rankiniai elektiniams medienos apdirbimo įrankiais.	Medienos apdirbimas rankiniai elektiniams įrankiais.	Dirbtį rankiniai elektriniams įrankiais.	Geba dirbtį rankiniai elektriniams įrankiais.
Susipažinti su darbų saugos reikalavimais.	Darbų saugos ir sveikatos instrukcija.	Supažindinti su darbų saugos ir sveikatos instrukcija.	Žino darbų saugos ir sveikatos taisykles.
Paruošti stakles ir pjovimo įrankius darbui.	Staklių paruošimas darbui.	Supažindinti su staklių paruošimu.	Geba paruošti stakles darbui.
Apdirbtį medieną staklėmis.	Medienos apdirbimas staklėmis.	Supažindinti su medienos apdirbimu staklėmis.	Geba dirbtį medienos apdirbimo staklėmis.
Iš viso			80

Programą rengė Nijolė Jasulaitienė, profesijos mokytoja, metodininkė

PRAKТИNIO MOKYMO STATYBOS OBJEKTE PROGRAMA

1. Praktinio mokymo įmonėje paskirtis: išmokti taikyti ir lavinti pirminius dailidės darbo įgūdžius, išgytus mokymo įstaigoje.
2. Praktinio mokymo įmonėje ryšys su programos tikslais: praktinis mokymas labai svarbus išgyti dailidės kvalifikacijai
3. Mokymo tikslai, darbu užduotys, vertinimo kriterijai, valandų skaičius:

Mokymo tikslai	Praktinio mokymo turinys		Kompetencijų vertinimas	Valandų skaičius
	Temų pavadinimai	Darbu užduotys		
Susipažinti su saugraîs darbo metodais.	Saugaus darbo instruktažas.	Išklausyti darbuotojų saugos ir sveikatos instruktažą.	Žino saugaus darbo taisykles.	8
Paruošti rankinius elektrinius medienos apdirbimo įrankius darbui.	Rankinių elektrinių įrankių paruošimas.	Paruošti rankinius elektrinius įrankius.	Paruošti rankiniai elektiniai įrankiai.	8
Teisingai įrengti karkasinės sienas.	Karkasinės sienu įrengimas.	Įrengti karkasinės sienas.	Geba įrengti karkasinės sienas.	80
Naudoti pagalbinius prietaisus, pristatomas kopėčias.	Pagalbiniu prietaisu, pristatomu kopēčiu naudojimas.	Naudoti pagalbinius prietaisus, pristatomas kopėčias.	Geba naudoti pagalbinius prietaisus, pristatomas kopėčias.	4
Parinkti perdenginių tvirtinimo bûdus ir elementus.	Perdengimų tvirtinimo bûdai ir elementai.	Parinkti perdenginių tvirtinimo bûdus ir elementus.	Geba parinkti perdenginių tvirtinimo bûdus ir elementus.	4
Teisingai įrengti perdenginius.	Perdengimų įrengimas.	Įrengti perdenginius.	Geba įrengti perdenginius.	40
Naudoti pagalbinius prietaisus, pastovus.	Pagalbiniai prietaisai ir pastovai.	Naudoti pagalbinius prietaisus, pastovus.	Geba naudotis pagalbiniais prietaisais, pastovais.	4
Naudoti kėlimo mechanizmus, krovinių prikabinimo bûdus ir signalizavimo sistemas.	Kėlimo mechanizmai.	Naudoti kėlimo mechanizmus.	Geba naudoti kėlimo mechanizmus.	4
Teisingai jungti konstrukcijos elementus į mažgus.	Stogo konstrukcijos, tvirtinimo detalės.	Parinkti stogo konstrukcijas ir medžiagas.	Geba parinkti stogo konstrukcijas ir medžiagas.	8
Sumontuoti stogo elementus.	Stogo elementų montavimas.	Montuoti stogo elementus.	Geba montuoti stogo elementus.	32
Parinkti pertvarų detalijų tvirtinimo bûdus, medžiagas.	Pertvarų detalijų tvirtinimo bûdai.	Parinkti pertvarų detalijų tvirtinimo bûdus.	Geba parinkti pertvarų detalijų tvirtinimo bûdus.	8
Teisingai įrengti īvairias pertvaras.	Pertvarų įrengimas.	Įrengti īvairias pertvaras.	Geba įrengti īvairias pertvaras.	40
Naudoti pagalbinius prietaisus	Pagalbiniai prietaisai ir	Naudoti pagalbinius prietaisus ir	Geba naudoti pagalbinius	40

ir medžiagas, pristatomas kopėčios.	pristatomos kopėčios.	medžiagas, pristatomas kopėčias.	prietaisus ir medžiagas, pristatomas kopėčias.
Numatyti grindų ir lubų iрengimo darbų eiliskumą.	Grindų ir lubų klojimas.	Numatyti grindų ir lubų iрengimo darbų eiliskumą.	Geba numatyti grindų ir lubų iрengimo darbų eiliskumą.
Irengti grindis ir lubas.	Grindų ir lubų irengimas.	Irengti grindis ir lubas.	Geba irengti grindis ir lubas.
Numatyti montavimo darbų technologija.	Montavimo darbų technologija.	Parinkti montavimo darbų technologija.	Geba parinkti montavimo darbų technologija.
Montuoti stalių gaminius į projektines angas ir užsandarinti.	Staklių gaminimų montavimas.	Montuoti gaminius į projektines angas ir užsandarinti.	Geba montuoti staklių gaminius.
Teisingai apdailinti paviršius medinėmis dailylentėmis.	Paviršiu apdailinimas medinėmis dailylentėmis.	Apdailinti paviršius medinėmis dailylentėmis.	Geba apdailinti paviršius medinėmis dailylentėmis.
Irengti ir išardytii klojinius.	Klojinų irengimas ir išardymas.	Irengti ir išardytii klojinius.	Geba irengti ir išardytii klojinius.
Teisingai pastatyti pastovus.	Pastovų pastatymas.	Pastatyti pastovus.	Geba pastatyti pastovus.
Teisingai irengti lipynes ir pastatyti kopėčias.	Lipynių pastatymas ir kopėčių pastatymas.	Irengti lipynes ir pastatyti kopėčias.	Geba irengti lipynes ir pastatyti kopėčias.
Pagaminti kopėčias pagal brežinius.	Kopėčių gaminimas.	Pagaminti kopėčias pagal brežinius.	Geba pagaminti kopėčias pagal brežinius.
Atpažinti defektus.	Defektų atpažinimas.	Atpažinti defektus.	Geba atpažinti defektus.
Nustatyti defektų atsiradimo priežastis.	Defektų atsiradimo priežasčių nustatymas.	Nustatyti defektų atsiradimo priežastis.	Geba nustatyti defektų atsiradimo priežastis.
Parinkti remonto medžiagas ir būdus.	Remonto medžiagų ir būdu parinkimas.	Parinkti remonto medžiagas ir būdus.	Geba parinkti remonto medžiagas ir būdus.
Pašalinti defektų atsiradimo priežastis.	Defektų atsiradimo priežasčių pašalinimas.	Pašalinti defektų atsiradimo priežastis.	Geba pašalinti defektų atsiradimo priežastis.
Suremontuoti pažeistus gaminius arba pastato dalis.	Pažeistų gamininių ar pastato dalij remontas.	Suremontuoti pažeistus gaminius arba pastato dalis.	Geba suremontuoti pažeistus gaminius arba pastato dalis.
Iš viso	456	28	4

Programą rengė Nijolė Jasulaitienė, profesijos mokytoja, metodininkė

BAIGIAMASIS ŽINIŲ, MOKĖJIMŲ VERTINIMAS

Baigiamasis žinių, mokėjimų vertinimas vykdomas kvalifikacijos egzamino forma. Kvalifikacijos egzaminas vykdomas vadovaujantis nustatyta tvarka.

Kvalifikacijos egzaminas yra kompleksinis: jis susideda iš praktinio darbo mokėjimų ir įgūdžių bei teorinių žinių patikrinimo.

Jo vykdymui sudaroma kvalifikacijos egzaminų komisija, kurios pirmininku turi būti darbdavių ar jų organizacijos atstovas, o nariais, kurių turi būti ne mažiau du statybos specialistai, gali būti mokymo įstaigu, profesinių sąjungų, darbo biržų, teritorinių darbo rinkos mokymo tarnybų atstovai. Profesijos mokytojas, vykdęs mokymą egzaminuojamoje grupėje, komisijos darbe gali dalyvauti tik patariamojo balso teise.

Užbaigus praktinį dailidės mokymą darbo vietose statybos objektuose, organizuojamas kontrolinis bandomasis darbas. Išklausoma profesijos mokytojo gamybiniam mokymui – kvalifikuoto specialisto pastabos ir pasiūlymai apie mokinio darbą objekte praktinio mokymo laikotarpiu.

Po to vykdomas kvalifikacijos teorinis egzaminas, kurio metu įvertinamos teorinės egzaminuojamų žinios. Teorijos egzaminas vykdomas pagal bilietus, sudarytus iš šių disciplinų klausimų: medžiagų pažinimo, dailidžių darbų technologijos, darbuotojų saugos ir sveikatos.

Egzaminų komisija galutinai apibendrina mokinį profesinius įgūdžius ir teorines žinias ir sprendžia suteikti mokinui dailidės kvalifikaciją arba jos nesuteikti. Kvalifikacija gali būti suteikta, jei mokinio įvertinimai yra teigiami tiek iš bandomojo kvalifikacinio darbo, tiek iš teorinių žinių patikrinimo..

Asmenims, kuriems egzaminų komisija suteikė profesinę dailidės kvalifikaciją, išduodamas antro lygio kvalifikacijos pažymėjimas (lygmuo 2100).

Neišlaikiusiems baigiamojo egzamino, pakartotinai egzaminą leidžiama laikyti egzaminų komisijos nustatytu laiku